

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Philippi Servii E Societate Iesv Amicus Fidelis Vsque Ad
Mortem: Sive Modvs Ivvandi Moribvndos, Ægris, Sanisqve
Perinde Vtilis**

Servius, Philippe

Leodii, 1648

§. Qvintvs. Quo modo Amicus fidelis, iuuet ægrum, ad repellendam vanam
gloriam & præsumptionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60032)

*Sed tu bonus fac benignè,
Ne perenni cremer igne.*

*Inter oues locum præsta,
Et ab hædis me sequestra,
Statuens in parte dextra.*

*Confutatis maledictis,
Flammis acribus addictis,
Voca me cum benedictis.*

*Oro supplex & acclinis,
Cor contritum quasi cinis.
Gere curam mei finis.*

§. QUINTVS.

*Quo modo Amicus fidelis, iuuet
ægrum, ad repellendam vanam
gloriam & præsum-
ptionem.*

Quemadmodum Diuinus Sponsus,
ad animæ nostræ, sponsæ suæ præ-
sentiam, desiderijs ictus fidelibus, anhelat;
ideòque stat, modò ad ostium eius, &
pulsat, vt intret; modò demittit sese
& curiosis oculis introspicit, siue per
fenestras, siue per cancellos, vt eam
vel eminus saltem contempletur: ita
animæ eiusdem procus impudens ac
perfidus

perfidus Cacodemon, plenissimis odij ac inuidentiæ oculis rimatur omnia, quærens non quam amet, sed deuoret. Urbium expugnatores imitatur, primum enim omnes explorat aditus, ut pereum quem debiliorem minusque munitum repererit, irruptionem pareret: illuc arietes, aggeres, machinasque omnes conuertit: quod si machinis parum proficit, cuniculos abscondit, remque suam agit clanculum: *An dolus an virtus, tali quis in hoste requirat?*

Vidisti superiori paragrapho, leoninam rabiem, vidisti machinas, quibus moribundos in horrendum desperationis barathrum præcipitare conatus sit; vide modò vulpem vaferrimam, villoso caudæ blandientis syrmate blandientem. Bene est: egregium te hactenus fortemque in sufferendis exantlandisque laboribus præbuisse; quid restat, nisi ut lætus, diuini que iudicij securus, ad beatorum quietem palmamque adspires?

Ecquid aduertis lubricos sterni gradus, quibus in superbiæ pinnaculum attractus, lapsu grauiore corruat? ita
nimirum

nimirum assolet quos scelerum pondere deprimere non potest, propria existimationis alis attollit. Quàm enim prona, quàm procliuis sit ad ruinam via illa, non ignorat, vel suo ipsius, vel suorum præiudicio. Quare ad aduersus hoc non leue discrimen munendus est ægrotus.

Quemadmodum aduersus desperationis charybdim, bonum est, ut quo magis Satanas hominem deprimat conscientia scelerum, hoc se magis erigat fiducia diuinę misericordię, ita iam aduersus arrogantię Scyllam, præfens erit remedium, si de se demissimè sentiat, consideratione proprię imbecillitatis.

Valebunt etiam, opinor, ad retundenda vanitatis ac fiducię proprię iacula, quę passim sacris in codicibus reperiuntur ad diuinum timorem altementibus imprimendū; audi quid minetur Ecclesiasticus: *Si non in timore Domini tenueris te instanter, cito subuertetur domus tua*: fabrica videlicet virtutum in animo tuo ædificata, valido superbix vento concutietur.

Cum

Eccl.
27.

Cum in hunc alterum Ecclesiastici *Eccl. 9.*
 locum incidisset D. Bernardus : *Nescit homo, utrum amore, an odio dignus sit.*
 Terribilis est, inquit, locus iste, & totius
 expers quietis : totus inhorruui, si
 quando in eum raptus sum. Quod si
 hæc cogitatio vel sanctissimos viros,
 & quasi columnas in Ecclesia, com-
 pulserit ad tremorem, quid nobis fa-
 ciendum, qui ex multis antea actæ vitæ
 sceleribus responsum mortis in nobis
 habemus ?

Quis nostrum dicere audeat cum
 Paulo : *Nihil mihi conscius sum ?* ut ita *1. Cor.*
 sit, addat tamen cum eodem necessum *4.*
 est, *Sed non in hoc iustificatus sum : alia*
enim sunt iudicia Dei, alia hominum ; &
terribilis est illa Diuina Maiestas in con-
silijs super filios hominum. *Ps. 65.*

Quis Iobo sanctissimo, patientia,
 & vitæ integritate comparandus : di-
 cebat tamen : *Verebar omnia opera mea,* *Iob. 9.*
sciens quod non parceres delinquenti : qua-
re omnia ? an non aliqua saltem bona,
quæ Diuinæ Iustitiæ stateram non re-
formident ? Etiam si habuero aliquid iustū,
non respondebo, inquit, sed meum Iudicem
 deprecatur

110 AMICI FIDELIS.

deprecabor, quia si iustificare me voluero, *Iob. 25.* meum condemnabit me: si innocentem ostendero, prauum me comprobabit. Ecce luna non splendet, & stella non sunt mundantur conspectu eius: quanto magis homo putredine & filius hominis vermis?

Quod si igitur, ob constanter fortiterque toleratos morbi dolores vana gloriolæ animam, vel leuis aura afflauerit, dic cum Psalmista: *Pf. 61.* Deo subiecta esto anima mea: quoniam in ipso patientia mea.

Si vrgeat Dæmon, dicatque: Deo quidem, in primis laudem & honorem bonorum operum deberi; in te nihilominus aliquam gloriæ eius partem ideò deriuari, quod gratiæ eius cooperatus sis.

Responde cum Augustino: *Aug. soliloq. c. 15.* Aperuisti mihi oculos lux, & excitasti, & illuminasti me, & vidi quod gloriari non valeat ante te omnis caro, nec iustificetur omnis viuens: quoniam si quid boni est, parui vel magni, donum tuum est, & nostrum non nisi malum est. Et idem, alibi: Multa Deus facit in homine bona, quæ non facit homo:

nulla

nulla verò facit homo, quæ non facit Deus, vt faciat homo. Quæcumque adsint bona opera, nulla sunt, inquit Gregorius, nisi humilitate condiantur; miranda quippe actio cum elatione, non eleuat sed grauat: qui enim sine humilitate virtutes congregat, quasi in vento puluerem portat vt vnde aliquid habere cernitur, inde deteriorius cæcatur.

Arrogantis est animi, & plus æquo sibi vindicantis, in propria causa agere velle Iudicem. Qui iudicat me Dominus est, inquit Paulus: *Ille, ille constitutus à Deo Patre Iudex vniuersorum.* Act. 10 Minimè ferenda esset eius militis insolentia qui Regis sui iudicium præuenteret, sibi que ante belli finem, coronam ac triumphum decerneret. Perinde facere censendus, qui ante ultimam vitæ periodum, de Carne, de Mundo, de Diabolo victoriæ sibi palmam pollicetur: quamdiu hostis insidias & dolos meditatur, quæ potest esse securitas? Magnus esse vnusquisque studeat, inquit Gregorius, sed tamen aliquo modo magnum se esse nesciat?

nesciat : ne dum sibi magnitudinem
arroganter tribuit, amittat intus quod
erat ; hinc per Prophetam dicitur : *Esai. 5.*
qui sapientes estis in oculis vestris, &
coram vobismetipsis prudentes.

Ad detorquenda gloriæ inanis spi-
cula, monendus æger, vt vitæ præte-
ritæ flagitia grauiora, sapiusque itera-
ta, in memoriam reducat, maximè
cùm ignoret an sufficienti ea pæniten-
dine diluerit, debitasque pro eis pec-
nas hæctenus Deo persoluerit. Ita ad
Eccl. 5. monet Ecclesiasticus : *De propitiato pec-
cato noli esse sine metu.*

Cùm multa sint sacris in Codici-
bus, tum duo præsertim loca, mihi
videntur peropportuna, in quibus lu-
ce meridiana clariùs appareat, quàm
nulla sit nobis ratio de operibus no-
stris etiam optimis, gloriandi. Pri-
mum habetur Lucæ 17. Vbi allata
serui parabola, Domino suo gnauiter
in multis ministrantis, ait Christus,
Dominum non habere illi gratiam,
quia nimirum nihil præstitit ad quod
seruitutis, alijsque nominibus non ob-
bligaretur, & tandem ita concludit:

Sic & vos, cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite, serui inutiles sumus: quod debuimus facere, fecimus. Quotusquisque nostrum est, qui ex vero conscientiae mentis dictamine asseuerare audeat, quæ sibi à Deo præcepta erant, examussim præstitisse omnia? ut ita esset, fatendum nihilominus illi esset, iuxta Christi placitum, *Serui inutiles sumus*. Deus bone, si serui inutiles, qui Domini sui mandatis omnibus diligenter obsecuti sunt, quid nobis fiet? tibi inquam, & mihi, nostrique similibus, qui, tantum abest ut Dei leges ac præcepta exactè seruauerimus, ut etiã plurima, neque rarò, neque leuia violauerimus? Si dixerimus quia peccatum non habemus, veritas in nobis non est, ait Ioannes; Iacobus verò: *In multis offendimus omnes*. Quænam igitur vsquam gloriandi materia nobis reliqua facta est? *Væ vita*, etiam laudabili, inquit Augustinus, *si sine misericordia discutias eam*.

Iacob.

3.

Lib. 9.

Conf.

Locum alterum suggerit Isaias: *Facti sumus*, inquit, *ut immundus omnes nos, & quasi pannus menstruata vniuersæ*

Isa. 64

H

iustitias

114 AMICI FIDELIS
iustitia nostra. I modo, &, si absque a-
nimi, stomachivè nausea potes, de e-
gregia illa merce, gloriare.

§. SEXTVS.

Quo modo Amicus fidelis, inducere
ægros possit ad eliciendos actus
diuini amoris.

A Ge modò mi Amice, nunc ani-
amis opus: nullo modo commit-
tendum, vt animus simul cum corpo-
re infirmetur: immo ægrotante cor-
pore valere debet animus solito me-
liùs: Nam virtus in infirmitate perficitur,
ait Paulus, & cum infirmor tunc potens
sum. Benè igitur & tu feceris, si vires
exeras, & quàm poteris plurimos fi-
dei, spei & charitatis actus elicias, po-
tissimùm autem charitatis.

Dicamabo, si Dominus Deus à te
modo, quod olim à D. Petro, peteret,
N. amas me? auderésne respondere si-
cut ille, Domine tu scis quia amo te. O ter-
felices, qui sibi tantum de se meritò
habent polliceri! vtinam vel hoc sal-
tem ex vero dicere possim: Domine
tu scis quia desidero te amare.

Quid